

Lovforslag nr. L 110. Fremsat den 15. marts 1984 af indenrigsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om apotekervæsenet

(Opkrævning af pensionsbidrag for medlemmer af apotekervæsenets pensionsordning)

§ 1

I lov om apotekervæsenet, jfr. lovbekendtgørelse nr. 513 af 24. september 1975, som ændret ved § 11 i lov nr. 299 af 8. juni 1977, foretages følgende ændringer:

1. I § 55, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Indenrigsministeren kan stille vilkår om, at der for sådanne farmaceutiske kandidater og eksaminater skal indbetales pensionsbidrag til apotekerfonden, jfr. § 57, stk. 3, 2. pkt.«

2. § 57 affattes således:

»§ 57. De institutioner og organisationer, hvor personer omfattet af § 55, stk. 1, nr. 2 eller 3, er ansat, indbetaler bidrag til apotekerfonden til dækning af fondens pensionsforpligtelse.

Stk. 2. Apotekerne indbetaler bidrag til apotekerfonden til dækning af den del af fondens pensionsforpligtelse, der ikke dækkes ind gennem de bidrag, der er nævnt i stk.

1 og § 55, stk. 4, med fradrag for fondens provenu ved afgifter og tilskud efter kapitel VIII.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter regler om pensionsbidragenes størrelse, beregning, opkrævning og indbetaling. Bidraget for hvert af de i stk. 1 nævnte medlemmer fastsættes til et beløb svarende til 15 pct. af den pensionsgivende løn for en farmaceut i staten med 12 års anciennitet. Bidrag efter stk. 2 beregnes med en af indenrigsministeren fastsat procentsats af apotekets omsætning.

Stk. 4. Beløb, der danner grundlag for beregning af afgifter og tilskud efter § 47, reduceres før beregning af afgifter og tilskud med indbetalte bidrag efter stk. 2.

Stk. 5. Bidrag, der ikke indbetales rettidigt, tillægges rente på 1,3 pct. månedlig for hver påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1984.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Baggrunden for forslaget

Formålet med lovforslaget er at opnå dækning for statens udgifter til pensioner til apotekere og farmaceutiske kandidater, der er medlemmer af apotekervæsenets pensionsordning. Med henblik herpå foreslås tilvejebragt et grundlag for opkrævning af pensionsbidrag fra apotekere og virksomheder m.v., der har ansat medlemmer, der er omfattet af ordningen.

Da den nuværende pensionsordning blev etableret ved apotekerloven af 1954, var det hensigten, at nettoprovenuet af afgifts-/tilskudssystemet kunne finansiere den del af apotekerfondens pensionsudgifter, der ikke blev dækket gennem indbetaling af egetbidrag fra medlemmerne samt bidrag fra sygehusapoteksejerne. Udviklingen har imidlertid medført, at apotekerfondens nettoprovenue ikke har kunnet dække pensionsudgifterne. En væsentlig del af disse udgifter er hidtil blevet betalt af staten (i form af forbrug af apotekerfondens formue), hvorved staten har ydet et indirekte tilskud til medicinpriserne.

I de seneste år har den del af pensionsudgifterne, der har måttet dækkes ind gennem forbrug af fondens formue, udgjort et beløb i størrelsesordenen 50 mill. kr. årligt. Såfremt pensionerne fortsat skal finansieres gennem forbrug af fondens formue, må denne forudses at være opbrugt i løbet af 2-3 år. Til imødegåelse af denne udvikling er der med finanslovforslaget for 1984 bebudet fremsat lovforslag til sikring af, at de statslige udgifter til pension dækkes ind gennem opkrævning af pensionsbidrag. Den her foreslåede ordning med opkrævning af pensionsbidrag indebærer således, at staten - i overensstemmelse med apotekerlovens oprindelige intentioner - ikke længere vil skulle yde tilskud til pensioner til apotekere og andre farmaceuter, omfattet af apotekervæsenets pensionsordning.

2. Den nuværende pensionsordning

Apotekervæsenets nuværende pensionsordning, der blev etableret ved apotekerloven af 1954, er en fælles pensionsordning for apotekere og apoteks-

ansatte farmaceuter og andre, der anses for at have en snævrere tilknytning til apotekervæsenet (farmaceuter ansat i sundhedsstyrelsen, på Danmarks Farmaceutiske Højskole og på Universiteternes farmakologiske institutter, i Danmarks Apotekerforening og i Dansk Farmaceutforening). Der var pr. 1. februar 1984 1.494 aktive medlemmer, som i henhold til apotekerlovens § 54 er optaget i apotekervæsenets pensionsordning og dermed opfylder betingelserne i lovens § 55 til ansættelsessted. Den nærmere fordeling af medlemmerne på anstøttelsessteder fremgår af bilag I til dette lovforslag. Antallet af pensionister udgjorde pr. samme dato 833, hvortil kommer 19 børnepensioner.

De nærmere regler om ydelse af pension til de medlemmer, der er omfattet af ordningen, er fastsat i indenrigsministeriets bekendtgørelse af 30. juni 1970 med senere ændringer om apotekervæsenets pensionsordning.

Ordningen bygger på det princip, at medlemmerne får alders-, svageligheds-, ægtefælle- og børnepension beregnet og reguleret efter regler svarende til de for statens tjenestemænd gældende bestemmelser. Apotekere oppebærer pension beregnet i henhold til statens lønramme 34. Farmaceuter, der er overenskomstansatte, oppebærer pension beregnet efter lønrammerne 16, 21, 29 og 31. Pensionerne udredes af apotekerfonden.

Der indbetales ikke længere eget bidrag til fonden fra de pensionsberettigede medlemmer. Fra ansættelsesstederne indbetales der efter de gældende bestemmelser alene pensionsbidrag for farmaceuter ansat på sygehusapoteker. I 1983 udgjorde bidraget fra sygehusejerne i alt ca. 2 mill. kr. Apotekerfondens samlede udgifter til pensioner udgjorde i samme år godt 67 mill. kr.

3. Sammenhængen med forslaget til lov om apotekervirksomhed

Dette lovforslag må ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om apoteksvirksomhed. Med sidstnævnte forslag foreslås med virkning fra den 1. januar 1985 en gennemgribende ændring af den gældende pensionsordning for

apotekere og farmaceutiske kandidater med tilknytning til apotekervæsenet. Hovedelementet i den med forslaget til lov om apoteksvirksomhed foreslåede nyordning er, at der vil blive lukket for tilgang til pensionsordningen for andre end apotekere, således at der på længere sigt kun vil blive ydet pension til apotekere. Med det nævnte forslag vil apotekerfonden samtidig blive ophævet og fondens pensionsforpligtelser overført til staten, som vil opkræve bidrag til dækning af pensionsudgifterne.

Med henblik på at begrænse statens udgifter til pensioner til apotekere m.v. allerede med virkning for indeværende finansår foreslås der med nærværende lovforslag – gennem en ændring af den gældende lovs § 57 samt en tilføjelse til § 55, stk. 4, – tilvejebragt grundlag for at opkræve pensionsbidrag til dækning af apotekerfondens pensionsudgifter fra og med den 1. juli 1984.

Den her foreslåede ordning med indbetaling af pensionsbidrag er tilrettelagt i overensstemmelse med principperne i den permanente ordning efter forslaget til lov om apoteksvirksomhed. Herudover ændrer forslaget ikke den nuværende pensionsordning.

4. Den foreslåede ordning

For så vidt angår de under pensionsordningen værende farmaceuter, der er ansat uden for apotekerne, vil pensionsbidraget fra de institutioner og organisationer, hvor de er ansat, blive fastsat til et beløb svarende til arbejdsgiverens og den ansattes pensionsbidrag på et nærmere angivet løntrin efter overenskomsten mellem staten og Dansk Farmaceutforening. Pensionsbidragene agtes opkrævet månedligt.

Af fondens anslåede udgifter til pensioner i 1984 på ca. 70 mill. kr. påregnes ca. 8,3 mill. kr. opkrævet hos de nævnte institutioner og organisationer. Af de 8,3 mill. kr. påregnes 2,2 mill. kr. indbetalt af sygehusapotekerne (inkl. Rigshospitalets sygehusapoteker samt apoteket på Landbohøjskolen). Sygehusapotekerne indbetaler efter den gældende ordning ca. 2 mill. kr. årligt i pensionsbidrag for de der ansatte. Apotekernes og provisorernes organisationer påregnes at skulle indbetale henholdsvis 2,7 og 0,1 mill. kr. i pensionsbidrag, mens bidragene fra de statslige institutioner (bortset fra Rigshospitalet og Landbohøjskolen) påregnes at ville udgøre ca. 3,4 mill. kr. Bidragene for de ansatte på de statslige institutioner vil blive optaget på finansloven som en udgiftspost under § 26. Pensionsvæsenet og indtægtsført under § 13.30. Apotekerfonden. For statens vedkommende vil der

således alene være tale om en intern statslig ompostering.

Den del af statens pensionsudgifter, der ikke dækkes ind gennem de nævnte indbetalinger af pensionsbidrag fra de ovenfor nævnte institutioner og organisationer, foreslås som vedrørende udgifter til pensionering af apotekere og apoteksansatte farmaceuter indbetalt af apotekerne.

Det bør undgås, at opkrævningen af pensionsbidraget forrykker personalestrukturen på apotekerne. Da der er tale om betydelige bidrag pr. ansat, vil det være mest strukturneutralt og enkelt at opkræve betalingen for apotekerne og de apoteksansatte medlemmer i form af et bidrag, der sættes i forhold til apotekets omsætning. Kompensation for apotekernes merudgifter i forbindelse med betaling af pensionsbidrag, jfr. nedenfor under pkt. 5, vil ske i form af en generel procentuel forhøjelse af lægemiddelpriserne.

Bestemmelsen i den foreslåede § 57, stk. 4, har til formål at undgå, at opkrævningen af pensionsbidrag virker ind på udligningen af apotekernes omsætning og overskud i h.t. det gældende afgifts-/tilskudssystem.

Af apotekerfondens udgifter til pensioner i 1984 på ca. 70 mill. kr. vil et beløb i størrelsesordenen 62 mill. kr. skulle dækkes ind gennem indbetalinger fra apotekerne. Som nævnt var det oprindeligt hensigten, at apotekerfondens nettoprovenue ved afgifts-/tilskudsordningen skulle kunne finansiere den del af fondens udgifter til pensioner, der ikke blev dækket ind gennem indbetalingen af eget bidrag for medlemmerne samt bidraget fra sygehusapoteksejerne. Det samlede beløb, som apotekerne årligt skal indbetale i pensionsbidrag til fonden, bør derfor reduceres med apotekerfondens provenue i medfør af afgifts-/tilskudsordningen. Den foreslåede nye affattelse af § 57, stk. 2, giver hjemmel til, at apotekernes pensionsindbetaling reduceres med provenuet ifølge afgifts-/tilskudsordningen.

Provenuet skønnes at udgøre ca. 15–20 mill. kr. årligt, og det pensionsbidrag, der skal indbetales fra apotekerne, vil herefter beløbe sig til ca. 45 mill. kr. på årsbasis.

Den foreslåede tilføjelse til gældende lovs § 55, stk. 4, giver hjemmel for indenrigsministeren til at bestemme, at der som vilkår for optagelse (forbliven) i pensionsordningen skal betales bidrag for medlemmer, der ikke er omfattet af § 55, stk. 1.

5. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåede ordning medfører en umiddelbar *budgetforbedring* for *apotekerfonden* på ca. 53 mill. kr. på *årsbasis* (januar 1984-prisniveau). Budgetforbedringen fremkommer således:

Anslået pensionsudgift i 1984 på årsbasis.....	70 mill. kr.
÷ anslået nettoprovenue ifølge afgifts-/tilskudsordningen	15 mill. kr.
÷ pensionsbidrag efter gældende ordning.....	2 mill. kr.
Øget pensionsbidragsindbetaling.....	53 mill. kr.

Eftersom lovforslaget forudsættes at træde i kraft den 1. juli 1984, vil lovforslagets virkninger i finansåret 1984 udgøre halvdelen af ovennævnte beløb.

For *staten under ét* medfører ordningen en *budgetforbedring* på ca. 50 mill. kr. på årsbasis. Forskellen mellem apotekerfondens budgetforbedring på 53 mill. kr., og den samlede statslige budgetforbedring på 50 mill. kr., skyldes en merudgift på 3,4 mill. kr., som de statslige institutioner vil blive pålagt som indbetaling af pensionsbidrag (via finanslovskonto § 26).

For *kommuner og amtskommuner* indebærer forslaget en merudgift på ca. 0,1 mill. kr. på årsbasis, der fremkommer således:

Anslået pensionsudgift i 1984 på årsbasis.....	1,7 mill. kr.
÷ pensionsbidrag efter gældende ordning.....	1,6 mill. kr.
Forøgelse af pensionsbidrag.....	0,1 mill. kr.

Herudover stiger de kommunale og amtskommunale udgifter til medicintilskud m.v. som følge af en forudsat forhøjelse af medicinpriserne, jfr. nedenfor, med i alt 14 mill. kr. (excl. moms).

Den resterende del af den forøgede pensionsbidragsindbetaling på 53 mill. kr., som ikke forudsættes betalt af staten eller amtskommuner, udgør herefter ca. 49,5 mill. kr. på årsbasis. Disse bidrag skal indbetales af *apotekernes og provisorernes organisationer* (2,8 mill. kr.) samt af *apotekerne* (47 mill. kr.). Danmarks Apotekerforenings udgifter på 2,7 mill. kr. til pensionsbidragene må forventes dækket ind enten gennem forhøjelse af apoteker-

nes kontingenter til Danmarks Apotekerforening eller gennem indregning i apotekernes indkøbspriser. For at kompensere apotekerne for de med omlægningen forbundne merudgifter kræves det, at medicinpriserne forhøjes med ca. 50 mill. kr. (excl. moms) på årsbasis, svarende til 25 mill. kr. (excl. moms) for andet halvår af 1984.

Det er imidlertid hensigten samtidigt med ikrafttrædelsen af ordningen med indbetaling af pensionsbidrag gennem en ændring af apotekernes regnskabsopgørelser delvist at reducere den indtjening, apotekerne har i kraft af rentefri leverandørkreditter. I det gældende system har apotekerne adgang til på apotekets regnskab at forrente værdien bl.a. af varelager på trods af, at apotekerne i almindelighed har en leverandørkredit, der er rentefri i 60 dage.

Apotekernes indtjening udover det tilsigtede gennemsnitsudbytte vil således med virkning fra den 1. juli 1984 blive reduceret med et beløb svarende til værdien af den del af leverandørkrediten, der ligger udover 30 dage. På årsbasis muliggør denne reduktion en nedsættelse af medicinpriserne med et beløb i størrelsesordenen 22 mill. kr. (excl. moms).

Den nævnte reduktion indebærer, at den som følge af apotekernes indbetaling af pensionsbidrag nødvendiggjorte forhøjelse af medicinpriserne kan begrænses til ca. 28 mill. kr. (excl. moms) på årsbasis. For andet halvår af 1984 forudsættes det således, at medicinpriserne i alt forhøjes med ca. 14 mill. kr. (excl. moms).

Den foreslåede pensionsordning vil ikke nødvendiggøre tilførsel af øgede ressourcer til varetagelsen af ordningens administration.

Forslaget har været forelagt for finansministeriet, administrationsdepartementet, finansministeriet, budgetdepartementet, finansministeriet, lønning- og pensionsdepartementet, justitsministeriet, sundhedsstyrelsen, Amdrårdsforeningen i Danmark, Frederiksberg kommunalbestyrelse, Københavns Magistrat, 2. afdeling, Danmarks Apotekerforening, Dansk Farmaceutforening, Danske Apoteksteknikeres Forening, Medicinimportørforeningen (MEDIF), Foreningen af danske medicinfabrikker (MEFA), Foreningen af medicingrossister (MEGROS) og Brancheforeningen af farmaceutiske Industrivirksomheder i Danmark.

Bilag til f.t.l. om vedr. apotekervæsenet

Bilag 1

Aktive medlemmer af apotekervæsenets pensionsordning pr. 1. februar 1984 fordelt på ansættelsessteder

	Antal medlemmer	Omregnet til fuldtid
Ansatte ved sygehusapoteker (inkl. Rigshospitalet, herunder Finseninstitutet, og Landbohøjskolen)	83	76,9
Ansatte under Danmarks Apotekerforening og Dansk Farmaceutforening	100	97,9
Ansatte i sundhedsstyrelsen	40	39
Ansatte ved Danmarks Farmaceutiske Højskole	76	73,4
Ansatte ved universiteternes farmakologiske institutter	7	7
Ansatte ved Laborantskolen	1	1
Ansatte ved apoteker	876	766,9
Apotekere	311*)	311 *)
	1.494*)	1.373,1*)

*) Pr. 1. februar 1984 var 3 af de i alt 314 apotekerbevillinger ledige.

Bilag 2

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 55. Apotekerfonden yder pension til:

1. apotekere,
2. farmaceutiske kandidater og eksaminater, der er ansat på apoteker, i eller under sundhedsstyrelsen, ved Danmarks farmaceutiske højskole, ved universiteternes farmakologiske institutter eller ved apotekernes eller provisorernes organisationer,
3. sygehusapotekere og farmaceutiske kandidater og eksaminater, der er ansat på sygehusapoteker, og
4. de under 1-3 nævnte farmaceuters efterlevende ægtefæller og børn.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt de pågældende farmaceuter er statstjenestemænd.

Stk. 3. For så vidt de pågældende opfylder de betingelser, der stilles med hensyn til helbred og beskæftigelsesgrad, er de forpligtede til at indgå under ordningen.

Stk. 4. Under særlige omstændigheder kan indenrigsministeren bestemme, at apotekerfonden yder pension til farmaceutiske kandidater og eksaminater ansat på institutioner eller virksomheder, som ikke er omfattet af stk. 1, nr. 2 og 3, og til sådanne farmaceuters efterlevende ægtefæller og børn. Indenrigsministeren kan stille vilkår om, at der for sådanne farmaceutiske kandidater og eksaminater skal indbetales pensionsbidrag til apotekerfonden, jfr. § 57, stk. 3, 2. pkt.

§ 55. Apotekerfonden yder pension til:

1. apotekere,
2. farmaceutiske kandidater og eksaminater, der er ansat på apoteker, i eller under sundhedsstyrelsen, ved Danmarks farmaceutiske højskole, ved universiteternes farmakologiske institutter eller ved apotekernes eller provisorernes organisationer,

3. sygehusapotekere og farmaceutiske kandidater og eksaminater, der er ansat på sygehusapoteker, og
4. de under 1-3 nævnte farmaceuters efterlevende ægtefæller og børn.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt de pågældende farmaceuter er statstjenestemænd.

Stk. 3. For så vidt de pågældende opfylder de betingelser, der stilles med hensyn til helbred og beskæftigelsesgrad, er de forpligtede til at indgå under ordningen.

Stk. 4. Under særlige omstændigheder kan indenrigsministeren bestemme, at apotekerfonden yder pension til farmaceutiske kandidater og eksaminater ansat på institutioner eller virksomheder, som ikke er omfattet af stk. 1, nr. 2 og 3, og til sådanne farmaceuters efterlevende ægtefæller og børn.

§ 57. De institutioner og organisationer, hvor personer omfattet af § 55, stk. 1, nr. 2 eller 3, er ansat, indbetaler bidrag til apotekerfonden til dækning af fondens pensionsforpligtelse.

Stk. 2. Apotekerne indbetaler bidrag til apotekerfonden til dækning af den del af fondens pensionsforpligtelse, der ikke dækkes ind gennem de bidrag, der er nævnt i stk. 1 og § 55, stk. 4, med fradrag for fondens provenu ved afgifter og tilskud efter kapitel VIII.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter regler om pensionsbidragenes størrelse, beregning, opkrævning og indbetaling. Bidraget for hvert af de i stk. 1 nævnte medlemmer fastsættes til et beløb svarende til 15 pct. af den pensionsgivende løn for en farmaceut i staten med 12 års anciennitet. Bidrag efter stk. 2 beregnes med en af indenrigsministeren fastsat procentsats af apotekets omsætning.

Stk. 4. Beløb, der danner grundlag for beregning af afgifter og tilskud efter § 47, reduceres før beregning af afgifter og tilskud med indbetalte bidrag efter stk. 2.

Stk. 5. Bidrag, der ikke indbetales rettidigt, tillægges rente på 1,3 pct. månedlig for hver påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne.

§ 57. (Stk. 1 ophævet).

Stk. 2. For de i § 55, stk. 1, nr. 3, omhandlede medlemmer betaler det sygehusapotek, ved hvilket de er ansat, et årligt bidrag til apotekerfonden på for tiden 13,5 pct. af den lønningsindtægt, på grundlag af hvilken pensionsindtægten opgøres.

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte procentsats kan på grundlag af aktuarmæssige opgørelser reguleres af indenrigsministeren.